

VÝSTAVBA

Azda najviditeľnejším prejavom rastu životnej a kultúrnej úrovne našich ľudí je ich bývanie. Preto výstavba bytov je jedným z najlepších ukazovateľov dosiahnutých výsledkov, ktoré sa v období výstavby socializmu dosiahli. Najlepšie posúdime, ak porovnáme výstavbu rodinných domkov za tieto obdobia:

1900 – 1945	215 domov	224 bytov
1946 – 60	229 domov	233 bytov
1961 – 65	125 domov	134 bytov
1966 – 1970	84 domov	90 bytov

Z tabuľky možno zistiť, že za 25 ročné obdobie budovania nového spoločenského systému bolo vo Svrčinovci vystavených 438 rodinných domkov so 657 bytmi, kým za predošlé 45 ročné obdobie za I. republiky a Slovenského štátu bolo vystavených len 215 rodinných domov s 224 bytmi. Tieto i nasledovné údaje uvádzam z prehľadu výsledkov sčítania ľudu v roku 1970.

Popri kvantitatívnom raste individuálnej bytovej výstavby zaznamenávame i kvalitatívny rast bytov – komplexné zariadenia s prípojkami na energetické zdroje. Dnes už prakticky v každom rodinnom domku sú vybudované sociálne zariadenia a spôsob vykurovania už vo väčšine prípadov je riešený moderným spôsobom.

Uvádzam i prehľad o vybavení domácnosti /bytov/ získaný zo sumárov sčítania ľudu v roku 1970:

- vlastná kúpeľňa	224
- ústredné kúrenie	96
- etažové kúrenie	46
- vodovod	499
- ohrievač vody elektr.	51
- kuchynský sporák – elektrický	17
- plynový	27
- chladnička	247
- elektrická práčka	547
- televízor	376
- kuchynská linka	32
- kuchynský robot	8
- vysávač	80

Súčasná vybavenosť domácnosti /v roku 1975/ je oveľa väčšia. Bytová výstavba sa stále úspešne rozvíja a nahradzuje nevyhovujúce byty modernými so všetkým pohodlím

Hodnotu uvedenej bytovej výstavby znižuje fakt, že mnohé z nových domov boli postavené bez regulačného stavebného plánu individuálne podľa miestnych vlastníckych pomerov /i na odľahlých miestach – placocho/, čím si občania uškodili sami sebe, pretože pri riešení miestnej kanalizácie, prístupových ciest, nastanú týmto určité problémy.

Bývanie – ako jedna zo základných podmienok životnej a kultúrnej úrovne obyvateľstva – patrilo do roku 1945 medzi najviac zanedbávané sociálne oblasti. Ako sa od roku 1945 postupne vytvárali podmienky pre rozvoj výroby, najmä stavebných materiálov, pre rast zamestnanosti, príjmov obyvateľstva a finančných zdrojov štátu, tak kládla KSČ čoraz väčší dôraz na rozvoj bytovej výstavby a modernizácii bytového fondu.

Pozrime sa, ako riešili tieto problémy občania Svrčinovca v prvých rokoch po vojne. V prvom rade to bola elektrifikácia obce, ktorá sa započala po roku 1945 a obec Svrčinovec bola slávnostne zapojená na elektrickú sieť dňa 22.11.1947. O tejto udalosti bolo v novinách zapísané – citujem z ústrižku novín z miestnej školskej kroniky: *„Na horných Kysuciach rozbili začmudenú petrolejovú lampu. Dolina od Čadce po Skalité, v ktorej je aj obec Svrčinovec zažila 22. novembra t. r. významný deň: bola slávnostne zapojená na elektrickú sieť. Pri tejto príležitosti vo Svrčinovci bola slávnosť, pri ktorej na znak technického pokroku rozbili začmudenú petrolejovú lampu. Nech elektrické svetlo je na osov nielen očiam, ale i dušiam našich Kysučanov!“* Ďalej kronikár školy píše: *„Elektrika veľmi pomáha tunajšej obci ku kultúrnemu rozmachu. Premieta sa v obci /v škole/ úzky film poučného i zábavného obsahu. Občania jeden po druhom si kupujú rádiové prijímače atď.“*

Zaujímavosťou bolo, že občania Svrčinovca, cez ktorý prechádzalo vedenie vysokého napätia, sa na elektrické vedenie mohli iba pozerieť. Štát nemal prostriedky na elektrifikáciu a obce na Kysuciach boli chudobné. Tak sa žilo na petrolejkách...

ONV v Čadci už v auguste 1945 riešil postupne elektrifikácie obcí Svrčinovec, Čierne, Skalité a po týchto ďalšie obce. Veď pred vojnou bola elektrifikovaná ani nie polovica obcí okresu. Roku 1959 bola elektrifikácia kysuckých dedín dokončená napojením obce Radôstka na elektrickú sieť.

Elektrifikácia Kysúc znamenala veľký zvrät v životnej a kultúrnej úrovni obyvateľstva. Stala sa základom pre mechanizáciu domácnosti /práčky/, i pre rýchly vzrast počtu rádioprijímačov v domácnostiach.

V individuálnej bytovej výstavbe postupne staré drevenice nahradili nové, murované domy. Prevažná časť bytov postavených po oslobodení sú dvoj a viacizbové s väčšou celkovou i obytnou plochou než byty postavené pred rokom 1945. Malými oblôčkmi niekdajších nízkych chalúpok by nebolo možno pustiť jas dnešných dní. Ľudia si uvedomujú nezvyčajné materiálne možnosti. Mravenčou vytrvalosťou a svojpomocou v rodine stavajú nové domy. Štát poskytuje rozličné finančné výhody občanom, ktorí riešia svoj bytový problém formou individuálnej výstavby. Táto forma je pomerne rozšírená. Štátna bytová výstavba rieši problém mladých ľudí, stabilizuje ich či na úseku rodinnom, alebo pracovnom.

Ponúka sa mi porovnanie minulosti so súčasnosťou o to viac, že sa tu za 30 rokov uskutočnili vo výstavbe obce také prevratné zmeny, ktoré nemožno porovnať s ničím v minulosti. Ale je to už tak. Väčšina chlapov /ale i ženy/ robí na Ostravsko-třinecku a v Čadčianskych závodoch. Robia dobre, dobre zarobia, a tak je prirodzené, že je u nás nových domov ako húb po daždi. To nie je už Svrčinovec, ktorý poznáme z kníh Petra Jilemnického.

Vďaka obetavému prístupu obyvateľov obce sa začiatkom 50-tych rokov podarilo odstrániť následky vojny a mohlo sa pristúpiť k plánovitému rozvoju a výstavbe obce. Uvádžam niektoré najdôležitejšie objekty, ktoré sa za posledných 30 rokov v obci vybudovali:

- výstavba kultúrneho domu, v ktorom našli svoje miesto MNV, zdravotné stredisko, pošta, kino, knižnica, miestna prevádzka i požiarnici v hodnote	1 550 000,-- Kčs
- výstavba školy s telocvičňou	3 500 000,-- Kčs
- výstavba hospodárstva JRD	5 500 000,-- Kčs
- výstavba cesty do Jurištov	1 400 000,-- Kčs
- cesta do osady Závršie	1 500 000,-- Kčs
- výstavba 6 bytových jednotiek pre učiteľov	2 400 000,-- Kčs
- materská škola	3 500 000,-- Kčs
- cesta do Jurištov	1 400 000,-- Kčs
- cesta do Cyprichov	600 000,-- Kčs
- zavedenie miestn. rozhlasu	160 000,-- Kčs
- vodovody – 5,5 km	1 000 000,-- Kčs
- oplatenie cintorína	170 000,-- Kčs
- obchodná jednotka v Zatkach	200 000,-- Kčs
- osvetlenie v dĺžke 11 km	1 700 000,-- Kčs
- výstavba 4 mostkov	800 000,-- Kčs

To sú príklady, ktoré najvypuklejšie dokumentujú búrlivý rozvoj obce za posledných 30 rokov. Tieto výsledky by však nebolo možné dosiahnuť bez každodennej uvedomelej aktivity občanov našej obce. Túto aktivitu dokumentujú kolektívne a individuálne záväzky k jednotlivým významným výročiam, napríklad:

- pri príležitosti 30. výr. SNP prijali záväzky takmer 4 milióny Kčs a tieto splnili v hodnote 4 133 000,-- Kčs
- pri príležitosti 30. výr. oslobodenia našej obce prijalo 1 496 občanov a 27 kolektívov záväzky v hodnote 2 mil. Kčs, ktoré boli splnené a prekročené

Okrem toho organizovali sa dobrovoľné pracovné smeny na počesť významných rokovaní, okresných, krajských, či ústredných orgánov KSČ /konferencie, zjazdy a pod./. Touto zvýšenou iniciatívou MNV, občanov a spoločenských organizácií /najmä v posledných rokoch/ sa vytvorili hodnoty pre bohatší a pokojný život všetkých občanov.

Kladne možno hodnotiť dosiahnutý stupeň vo vybavenosti našej obce a osád ak porovnáваме prítomnosť s minulosťou z pred 30-tych rokov. Máme zelektrifikovanú celú obec, telefónne spojenie je zavedené i do odľahlých osád, na vodovodnú sieť je pripojených

cez 60% všetkých bytov, ústredným kúrením je vybavené asi 35% - 40% rodinných domov. Dosiahla sa takmer 100% bezprašnosť štátnych ciest a zbesprašňujú sa i miestne komunikácie. Nevyhovujúce osadové a poľné cesty /dedičstvo kapitalistickej minulosti/ sa v posledných rokoch vylepšujú úpravou, budovaním betónových ciest panelovým spôsobom, alebo asfaltovaním.

Popri všetkých pozitívnych výsledkoch máme ešte dosť problémov /obchodná sieť, kultúrne a zdravotnícke strediská a ďalšie/, ktoré však postupne plánujeme občaniam vyriešiť.